

НАЦИОНАЛЕН ФОНД
КУЛТУРА

ОБОБЩЕНА СПРАВКА ЗА СРЕДСТВАТА ПО НАЦИОНАЛНИЯ ФОНД „КУЛТУРА“ КЪМ 15.11.2023 Г.

Във връзка със значителния интерес по отношение на обявените резултати от последните програми при силно редуциран бюджет за 2023 г., и в услуга на Сектора с цел прозрачност на разходването на публичните средства за културата и изкуствата Националният фонд „Култура“ представя Обобщена справка за средствата, предоставени на Фонда от държавата.

На 28.03.2023 г. Управителният съвет на Националния фонд „Култура“ приема Индикативната програма за 2023 г. Предвид факта че към този момент Републиканският бюджет за годината не е гласуван от Народното събрание, Фондът е принуден да разработи Индикативната си програма в проценти към очаквания бюджет. На 31.03.2023 г. Индикативната програма е публикувана на страницата на НФК в Интернет. На 28.07.2023 г. 49-ото Народно събрание гласува Републиканския бюджет за 2023 г., а в Държавен вестник, бр. 69/11.08.2023 г., е обнародвано ПМС №108/10.08.2023 г. за изпълнението на държавния бюджет. На 19.08.2023 г. Националният фонд „Култура“ публикува актуализирана Индикативна програма, в която процентните съотношения от м. март са съответно заменени със стойности в лева при определен от Министерството на културата бюджет за програми на Фонда от общо 8,400,000.00 лв.

Управителният съвет утвърждава чрез Индикативната програма за 2023 г. общо девет конкурсни програми, съгласно чл. 27, ал. 1, т. 3 от Закона за закрила и развитие на културата: „Създаване“ (в два модула: *Устойчиви организации и фестивали* и *Нови организации*), „Мобилност и развитие“ (в два модула: *В България* и *В чужбина*), „Дебюти“, „Социално ангажирани изкуства“, „Критика“, „Любителско изкуство“, „Преводи“, „Разпространение“ и „Целева подкрепа „Творческа Европа““. За първи път Националният фонд „Култура“ разработва Индикативната си програма в матричен формат по направления в изкуствата и по конкурсни програми. Това се прави с цел да се обективира процесът на оценяване

и кандидатите да бъдат поставени при по-справедливи условия по време на конкурса, като се състезават в рамките на съответното направление, а не на общо основание с останалите изкуства. Взема се решение всичките пет направления („Сценични изкуства“, „Музика“, „Визуални изкуства“, „Литература“ и „Екранни изкуства“) да разполагат с равен размер средства, а Целева подкрепа „Творческа Европа“ да се отдели в самостоятелно направление/конкурс, което да бъде отворено за кандидатстване дългосрочно. Вземото решение предопределя и действията на Администрацията на Фонда по отношение на разпределянето на средствата при очакваната хипотеза за остатъци по програмите (недостатъчен брой качествени проекти за финансиране или недостатъчен брой кандидати). На извънредно заседание на Управителния съвет от 06.11.2023 г. е взето решение как да се разпределят остатъците и постъпилите във Фонда допълнителни средства от възстановени суми по програми от предходни години, както и корекции от Министерството на културата и постъпления от отчисления от други второстепенни разпоредители.

За да се осигури изпълнение на решението на Управителния съвет за вида на Индикативната програма, Фондът възприема следния алгоритъм:

При наличие на остатък по някое направление в някоя програма, то този остатък първо се разпределя в съответното направление по останалите програми, като се спазват процентните съотношения в направлението (т.е. върви се по вертикала в рамките на съответното изкуство). Ако и след това има остатък в някое направление, то средствата започват да се разпределят в останалите изкуства (т.е. тръгва се по хоризонталите), като се спазват процентните съотношения на всеки хоризонтал (т.е. в рамките на програмата).

При наличие на възстановени средства от предходни години (от неизпълнени отделни дейности по проекти, от изцяло неизпълнени проекти или от некоректно изпълнени проекти, както и остатъкът от Програма „Целева подкрепа „Творческа Европа“), то тези средства се сборуват и се прибавят към евентуалните остатъци, коментирани в предходния абзац, за да се разпределят пропорционално по всички програми, както са заложили дяловете в Индикативната програма.

Пример (вж. Таблицата, данните са относими към 15.11.2023 г.): Да предположим, че от всички проведени през 2023 г. програми по направление „Литература“ има остатък в размер на 753,894.00 лв. и че по програма „Създаване“ – Устойчиви организации в направлението има 7 резерви за 300,870.00 лв., а по „Преводи“ (отделна програма, част от направление „Литература“, фигурираща само за удобство в Индикативната програма на хоризонтал „Любителско изкуство“) има 4 резерви за 35,717.00 лв. Това означава, че в направление „Литература“ има общо в резерви 11 проекта за 336,587.00 лв. От остатъци обаче в направлението има 753,894.00 лв. и по горната логика следва да се задоволи първо направлението, т.е. покриват се 11-те резерви. Средствата се разпределят според процентите в направлението (в случая: за

„Създаване“ – Устойчиви – „Литература“ – 38% (или 286,479.72 лв.), а по „Преводи“ – 5% (37,694.70 лв.). Това означава, че в „Създаване“ – Устойчиви – „Литература“ могат да се финансират първите шест резерви на стойност 264,290.00 лв., а по „Преводи“ – първите четири (всички) резерви на стойност 35,717.00 лв. Новият (вторичен) остатък от цялото направление би бил 453,887.00 лв. Този нов остатък се сумира с всички вторични остатъци от другите направления и допълнителни средства, вкл. остатъка от Програма „Целева подкрепа „Творческа Европа“, получени по горната логика, и следва да се разпредели пропорционално (по съотношенията, заложи в Индикативната програма) по програми (хоризонтални) и в другите направления.

Одобрените от оценяващите комисии проекти се разполагат в рамките на определения бюджет за съответното изкуство и програма. Комисиите определят и резерви извън разполагаемия бюджет. Ако има наличие на ресурс, този ресурс се разпределя към резервите по описания по-горе алгоритъм, като се спазва правилото (чл. 9 от Наредба Н-5/27.06.2007 г.) тези резерви да се финансират в низходящ ред на получените от оценяващите комисии точки до изчерпване на средствата, като се работи с пълната одобрена от оценяващите сума по проектите, предложени за резерва.

По този начин всички разполагаеми средства за субсидии (за кандидатите по програмите) се преразпределят за проекти, без да се налага Фондът да връща средства в държавния бюджет в края на годината.

Тъй като оценяването на всички проекти в конкурсните програми за 2023 г. вече е приключило, Националният фонд „Култура“ е в процес по изготвянето на съдържателен анализ за проведените конкурси – вид и качество на кандидатите, потребности на сектора, предметен характер на постъпилите кандидатури, слабости при кандидатите, препоръки към процедурата, стратегическо планиране на средствата и т.н.

Екипът на НФК